

Sayı : 84832410-610-[2012-223] 1324

Konu : Yazılı Soru Önergesi

25 ARA 2012

89196

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/13232-159151 sayılı yazıları.

İlgi’de kayıtlı yazıları konusu Aydın Milletvekili Sn. Prof. Dr. Metin Lütfi BAYDAR tarafından verilen 7/13232 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EKLER:

1- Cevap yazısı (2 sayfa)

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

Aydın Milletvekili Sn. Prof. Dr. Metin Lütfi BAYDAR tarafından verilen 7/13232 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

TÜİK'in açıklamış olduğu ve 2012 Şubat-Ağustos ayı ihracat rakamlarında İnciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller; taklit mücevherci eşyası; metal paralar 10.810.856 Dolar rakamına ulaşırken, aynı dönemde İran'a da 8.354.489 Dolarlık ihracatımız gerçekleşmiştir. İran'a 2011 yılında gerçekleştirilen ihracat rakamımız ise 3.589.635 Dolar olarak gerçekleşmişti. TÜİK verilerine bakıldığında kıymetli taşlar ihracatının büyük oranda İran'a yapıldığı anlaşılmaktadır. Kıymetli taşlarda gerçekleşen bu ihracatın normal bir ihracat olmadığı anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda,

- 1) Hükümet olarak İran'ın iki ülke arasındaki gerginliklerin göz önüne alındığında, yüklü derecede kıymetli taş ihraç etme nedeni veya nedenleri tespit edilebilmiş midir?
- 2) Kıymetli taş ihracını gerçekleştiren firma veya firmalar kimlerdir?
- 3) İran'ın kendisine uygulanan ambargolar neticesinde para transferlerini gerçekleştirebilmesi için ülkemiz devlet bankalarını kullandığı ve altın olarak yine İran'a döndüğü iddiaları doğru mudur? Hükümet olarak yapılan bu işlemin ülkemize kazancı veya kaybı hesaplanmış mıdır? Hesaplanmışsa bu işlemde ülkemiz zarar mı yoksa kar mı elde etmektedir? Bu işlem için hangi devlet bankası kullanılmıştır?

Cevaplar:

Türkiye, dünya altın piyasasında önemli bir ülke konumundadır. Ülkemizde sosyal ve kültürel yapının bir parçası olan altın; üretim, istihdam, dış ticaret ve finansal piyasalar açısından önemli bir yere sahiptir.

Türkiye, altın mücevherat pazar büyüklüğü açısından Hindistan, Çin, ABD ve Rusya ile birlikte dünyanın en büyük beş pazarı arasındadır. Dünyada altın mücevherat üretiminde ise Hindistan ve İtalya ile birlikte Türkiye ilk üç ülke arasında bulunmaktadır.

Dünyada madeni para üretimi açısından ABD ile birlikte ilk sıraları paylaşmakta olan ülkemizde, 2012 Ocak-Eylül döneminde Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından 38,5 ton sikke ve ziynet altın üretimi gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de bulunan 3 rafineri de dünyada referans olarak alınan altın fiyatlarının ve altın standartlarının belirlenmesinde önemli bir kurum olan Londra Külçe Piyasası Birliği(LBMA)'nin "en iyi üreticiler" (Good Delivery) listesinde yer almakta olup, son yıllarda rafinasyon faaliyetlerinde önemli bir artış yaşanmaktadır.

Diğer taraftan, 2008 yılında yaşanan fiyat gelişmeleri sonrasında özellikle rafinerilerce sadece Türkiye'deki hurda altınların değil, Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinden ithal edilen hurda altınların da standart işlenmemiş altına dönüştürülmesi söz konusu olmuş ve bu durum işlenmemiş altın ihracatımıza önemli katkılar yapmıştır. Son on yılda ortalama olarak 160 ton altın ithalatı yapılan ve bunun belli bir bölümü yastık altına giden ülkemizde, özellikle son yıllardaki fiyat artışları sonucunda yastık altındaki altının ülkemizin ihracat potansiyelinin artırılmasında kullanılmasının da söz konusu olduğu değerlendirilmektedir.

Dış ticarete uluslararası sınıflamalara tabi bir mal olan altın, uluslararası ticarete kullanılan Harmonized System (HS) kod sisteminde 7108 (İşlenmemiş- YARI İşlenmiş Altın) kodu ile ifade edilmekte ve işlem görmektedir.

T.C
EKONOMİ BAKANLIĞI

TÜİK verilerine göre; Türkiye'nin altın ihracatı 2012 yılının ilk 10 ayında 11,9 milyar dolar seviyesinde, aynı dönemdeki altın ithalatı ise 6,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2011 yılı genelinde ise altın ihracatı 1,4 milyar dolar, altın ithalatı ise 6,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Altın, ülke olarak ihracatını gerçekleştirdiğimiz 20 bin'den fazla üründen birini teşkil etmekte olup, geçtiğimiz yılın ilk 10 aylık döneminde altın ticaretindeki dış ticaret açığına karşın bu yılın aynı döneminde 5 milyar dolar fazla verilmiştir.

İthali gerçekleşen altının, üretim ve ticaretinde sağlanan katma değer ile bu katma değeri sağlayan ticaret ve üretim erbabına kazanç sağlaması tabii görülmeli; piyasa şartları çerçevesinde talep olduğu müddetçe talebin olduğu pazarlara arzın sağlanması da ticaretin bir gereği olarak kabul edilmelidir.